Europees Parlement
2024-2029

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2026)0183

Kansen en uitdagingen van een alomvattende strategie inzake artificiële intelligentie voor de handel in de EU

Resolutie van het Europees Parlement van 20 mei 2026 over kansen en uitdagingen van een alomvattende strategie inzake artificiële intelligentie voor de handel in de EU (2025/2112(INI))

Het Europees Parlement,

– gezien Verordening (EU) 2024/1689 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot vaststelling van geharmoniseerde regels betreffende artificiële intelligentie en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 300/2008, (EU) nr. 167/2013, (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 en (EU) 2019/2144, en de Richtlijnen 2014/90/EU, (EU) 2016/797 en (EU) 2020/1828 (verordening artificiële intelligentie)[1],

– gezien Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)[2],

– gezien Verordening (EU) 2023/1781 van het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2023 tot vaststelling van een kader voor maatregelen ter versterking van het Europese halfgeleiderecosysteem en tot wijziging van Verordening (EU) 2021/694 (chipsverordening)[3],

– gezien Verordening (EU) 2024/1252 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 tot vaststelling van een kader om een veilige en duurzame voorziening van kritieke grondstoffen te waarborgen, en tot wijziging van de Verordeningen

---

1 PB L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj.
2 PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj.
3 PB L 229 van 18.9.2023, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1781/oj.

(EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 en (EU) 2019/1020 (verordening kritieke grondstoffen)[4]

– gezien de resultaten van de ministeriële bijeenkomst over kritieke mineralen in Washington D.C. op 4 februari 2026, en de lopende samenwerking tussen de EU en de VS om veilige, duurzame toeleveringsketens voor kritieke grondstoffen die cruciaal zijn voor het concurrentievermogen van de EU, de geavanceerde technologieën en de veerkracht van de EU op de wereldmarkten, te diversifiëren en te versterken,

– gezien Verordening (EU) 2019/452 van het Europees Parlement en de Raad van 19 maart 2019 tot vaststelling van een kader voor de screening van buitenlandse directe investeringen in de Unie[5],

– gezien Verordening (EU) 2023/2675 van het Europees Parlement en de Raad van 22 november 2023 betreffende de bescherming van de Unie en haar lidstaten tegen economische dwang door derde landen[6],

– gezien Verordening (EU) 2021/821 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2021 tot instelling van een Unieregeling voor controle op de uitvoer, de tussenhandel, de technische bijstand, de doorvoer en de overbrenging van producten voor tweeërlei gebruik (verordening tweeërlei gebruik)[7],

– gezien de mededeling van de Commissie van 19 november 2025 getiteld “Data union strategy – unlocking data for AI” (Strategie voor de data-unie – Ontsluiting van data voor AI) (COM(2025)0835),

– gezien de mededeling van de Commissie van 24 januari 2024 getiteld “Bevordering van de Europese economische veiligheid: een inleiding tot vijf nieuwe initiatieven” (COM(2024)0022),

– gezien de gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van 3 december 2025 getiteld “Versterking van de economische veiligheid van de EU” (JOIN(2025)0977),

– gezien de gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en

---

4 PB L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj.

5 PB L 79 I van 21.3.2019, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj.

6 PB L, 2023/2675, 7.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2675/oj.

7 PB L 206 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/821/oj.

veiligheidsbeleid van 5 juni 2025 getiteld “Een internationale digitale strategie voor de Europese Unie” (JOIN(2025)0140),

– gezien de mededeling van de Commissie van 9 april 2025 getiteld “Actieplan voor het AI-continent” (COM(2025)0165),

– gezien de mededeling van de Commissie van 8 oktober 2025 getiteld “AI-toepassingsstrategie” (COM(2025)0723),

– gezien het rapport van Mario Draghi van 9 september 2024 getiteld “The future of European competitiveness” (De toekomst van het Europese concurrentievermogen) (rapport-Draghi),

– gezien het rapport van Enrico Letta van 10 april 2024 getiteld “Much more than a market” (Veel meer dan een markt) (rapport-Letta),

– gezien zijn resolutie van 9 juli 2025 over productveiligheid en naleving van de regelgeving in het geval van e-commerce en invoer vanuit niet-EU-landen[8],

– gezien zijn resolutie van 13 november 2025 over het ontwerpbesluit van de Raad betreffende de sluiting van de Overeenkomst inzake digitale handel tussen de Europese Unie en de Republiek Singapore[9],

– gezien de belangrijke rol die de Wereldhandelsorganisatie (WTO) speelt bij de handhaving van een op regels gebaseerd multilateraal handelsstelsel, en het belang ervan voor de uitrol van opkomende technologieën, waaronder artificiële intelligentie, in de internationale handel,

– gezien de WTO-regels, met name de beginselen van non-discriminatie en transparantie met betrekking tot uitvoerbeperkingen,

– gezien artikel 55 van zijn Reglement,

– gezien het verslag van de Commissie internationale handel (A10-0122/2026),

A. overwegende dat artificiële intelligentie (AI) een technologie voor algemene doeleinden is die voor grote veranderingen zorgt in de handel in goederen, diensten en gegevensstromen in de EU; overwegende dat met AI de informatie- en nalevingskosten kunnen worden teruggebracht, het beheer van toeleveringsketens op een andere leest kan worden geschoeid en de digitale dienstverlening kan worden uitgebreid; overwegende dat AI en de machtsdynamiek

---

8 PB C, C/2026/1436, 31.3.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1436/oj.

9 PB C, C/2026/1674, 22.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1674/oj.

in verband met de eigendom van technologie zowel aanzienlijke uitdagingen als transformatieve kansen met zich meebrengen voor het concurrentievermogen van de handel in de EU; overwegende dat het handelsbeleid van de EU van cruciaal belang is om een holistische externe AI-strategie te waarborgen die openheid, transparantie en veiligheid combineert met veerkracht en eerbiediging van de grondrechten, en die voorspelbare grensoverschrijdende activiteiten ondersteunt; overwegende dat AI aanzienlijke kansen biedt om de efficiëntie en veiligheid van douanecontroles en markttoezicht in de Europese Unie te verbeteren, en om fraude, namaak en oneerlijke handelspraktijken te bestrijden;

B. overwegende dat de snelle verspreiding en uitrol van AI gepaard gaat met structurele veranderingen in de organisatie, de geografische aspecten en de governance van de internationale handel in diensten en dat dit gevolgen heeft op het punt van concurrentievermogen, werkgelegenheid en ontwikkeling; overwegende dat opensource-AI-oplossingen aanzienlijke voordelen bieden, zoals lagere kosten en een betere gegevensbescherming via lokale uitrol, hetgeen bijdraagt tot meer gezonde concurrentie op het gebied van AI en een verminderde afhankelijkheid van aanbieders uit niet-EU-landen; overwegende dat er een wisselwerking is tussen deze veranderingen en de bestaande lacunes in de productiecapaciteit, infrastructuur en vaardigheden binnen en buiten de EU; overwegende dat er voor het behoud van een open, veerkrachtig en inclusief duurzaam handelsmodel een coherente en holistische strategie nodig is om de veranderingen als gevolg van AI in goede banen te leiden; overwegende dat er in het kader van de externe economische betrekkingen van de EU, onder meer met partners in het Globale Zuiden, ondersteuning moet worden verleend aan het inclusief gebruik van AI en gedeelde waardecreatie en tegelijkertijd een mensgericht model moet worden bevorderd waarin ethische beginselen standaard worden toegepast en waarbij de waarborging van de menselijke waardigheid centraal staat;

C. overwegende dat grensoverschrijdende gegevensstromen en toegang tot gegevens van cruciaal belang zijn voor de ontwikkeling, training en uitrol van AI, maar zorgvuldig moeten worden onderzocht om te garanderen dat een hoog niveau van gegevensbescherming gewaarborgd blijft, met name wat betreft gevoelige persoonsgegevens zoals gezondheidsgegevens; overwegende dat regels voor digitale handel in toenemende mate bepalend zijn voor het concurrentievermogen op het gebied van AI, wat wijst op de noodzaak van bepalingen inzake samenwerking op regelgevingsgebied in toekomstige handelsovereenkomsten en de modernisering van bestaande overeenkomsten; overwegende dat het mensgerichte kader van de EU, zoals dat is verankerd in de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en de verordening artificiële intelligentie, een geloofwaardig model vormt

voor betrouwbare AI dat, indien het op internationaal niveau wordt bevorderd, kan uitgroeien tot een concurrentievoordeel op markten die waarde hechten aan transparantie en aan een vorm van governance waarin de eerbiediging van rechten centraal staat; overwegende dat de WTO het geschikte forum zou kunnen zijn voor multilaterale besprekingen over AI en handel, teneinde concurrentieverstoringen, handelsbelemmeringen en risico's op versnippering van de regelgeving aan te pakken en zo te zorgen voor voorspelbare, eerlijke en op de eerbiediging van rechten gebaseerde digitale handel;

D. overwegende dat er nog altijd ongelijkheid bestaat wat betreft het gebruik van AI, dat dit afhangt van de sector, de regio of de grootte van het bedrijf en dat actoren die gegevens, rekenkracht en vaardigheden controleren in het voordeel zijn, waardoor de kloof op het gebied van productiviteit en uitvoercapaciteit voor kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) en bedrijven die AI in een later stadium invoeren, nog groter dreigt te worden; overwegende dat het concurrentievermogen van op AI gebaseerde handel afhankelijk is van de toegang tot gegevens, rekencapaciteit, energie, connectiviteit, kapitaal en vaardigheden, en dat veel van deze factoren worden beïnvloed door handels- en investeringsbetrekkingen; overwegende dat de EU in de eerste helft van 2024 slechts zes procent van de wereldwijde investeringen in AI-start-ups heeft aangetrokken, waardoor er structurele afhankelijkheden zijn ontstaan die gevolgen hebben voor de handelsbetrekkingen en de Europese strategische autonomie; overwegende dat eerlijke toegang tot AI-infrastructuur cruciaal is voor kmo's om concurrerend te blijven, aangezien zij worden geconfronteerd met aanzienlijke belemmeringen in vergelijking met grote ondernemingen, waaronder hoge kosten voor rekeninputmiddelen, beperkte toegang tot gegevens en een tekort aan technisch talent;

E. overwegende dat AI een technologie is die zich nog steeds snel ontwikkelt; overwegende dat voorbarige of buitensporige regelgeving het risico met zich meebrengt dat innovatie, investeringen en concurrentievermogen worden ondermijnd; overwegende dat een evenredige, risicogebaseerde en innovatievriendelijke aanpak cruciaal is;

F. overwegende dat de AI-toeleveringsketen sterk geconcentreerd is in een klein aantal landen en regio's, waardoor het risico ontstaat van afhankelijkheid voor toegang tot kritieke rekenkracht, grondstoffen en halfgeleiders; overwegende dat kritieke AI-infrastructuur in buitenlandse handen het risico op buitenlandse informatiemanipulatie en inmenging verhoogt; overwegende dat misbruik van algoritmen de democratie kan ondermijnen en de huidige geopolitieke spanningen op handelsgebied kan versterken; overwegende dat de toenemende wereldwijde concurrentie op

technologisch vlak, die wordt gekenmerkt door verschillen in de gehanteerde AI-governancemodellen, tariefescalatie en uitvoercontroles op kritieke technologieën, het risico vergroot dat de toegang tot belangrijke AI-input zal worden gebruikt om geopolitieke druk uit te oefenen; overwegende dat inmenging van buitenaf ertoe kan leiden dat de hoge normen van de EU op het gebied van transparantie, verantwoordingsplicht en bescherming van de grondrechten worden afgezwakt, waardoor de Unie minder goed in staat is haar waarden hoog te houden, een gelijk speelveld voor bedrijven te garanderen en burgers te beschermen tegen de risico's van ongereguleerde AI en digitale technologieën; overwegende dat de EU deze normen moet blijven verdedigen; overwegende dat de EU de strategische autonomie moet vergroten door de toeleveringsketens te diversifiëren en nauwer samen te werken met betrouwbare partners die dezelfde democratische waarden delen en zich inzetten voor open en op regels gebaseerde handel;

G. overwegende dat de ontwikkeling en invoering van AI afhankelijk zijn van toegang tot wereldmarkten en technologieën, die worden beïnvloed door handelsbeleidskaders; overwegende dat de WTO de ontwikkeling en invoering van AI ondersteunt door een meer open, transparante en voorspelbare handel in goederen en diensten op basis van AI mogelijk te maken; overwegende dat bestaande WTO-overeenkomsten al in belangrijke mate bijdragen tot de ontwikkeling en invoering van AI, waaronder de Informatietechnologieovereenkomst (ITA), waarmee de kosten voor de uitrol van AI-hardware worden verlaagd, alsook de Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen (TBT-overeenkomst), op grond waarvan regelgevingstransparantie en internationale normen worden bevorderd, de Algemene Overeenkomst betreffende de handel in diensten, die de handel in AI-gerelateerde diensten vergemakkelijkt, en de Overeenkomst inzake de handelsaspecten van de intellectuele eigendom, waarmee de ontwikkeling en verspreiding van AI wordt ondersteund;

H. overwegende dat het tweeërlei gebruik en de toenemende militarisering van AI, met inbegrip van de uitrol ervan in hedendaagse conflicten zoals de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, een versnelling teweegbrengen in de verschuiving van op veiligheid gerichte samenwerking naar door AI aangestuurde concurrentie op het gebied van geo-economie en veiligheid; overwegende dat governance, uitvoercontroles en normen op het gebied van AI steeds vaker worden gebruikt als instrumenten voor strategische invloed en machtsuitoefening;

I. overwegende dat AI kan worden gebruikt in wapensystemen en instrumenten voor massasurveillance; overwegende dat dergelijke praktijken aanleiding zullen geven tot ernstige bezwaren op het gebied van ethiek en mensenrechten; overwegende dat de secretaris-generaal van de Verenigde Naties heeft opgeroepen tot een

wereldwijd verbod op dodelijke autonome wapensystemen, machines die zonder menselijk toezicht iemand kunnen doden;

Gebruik van AI voor handelsfacilitatie en handhaving van regelgeving

1. erkent dat AI de uitvoer en invoer van de EU kan bevorderen, met name bij kmo's, door belemmeringen voor markttoegang en nalevingskosten te verminderen, waardoor bedrijven markten kunnen aanboren die voorheen buiten hun bereik lagen, op voorwaarde dat kmo's eerlijke toegang hebben tot AI-infrastructuur; verzoekt de Commissie om adviesdiensten inzake betrouwbare AI te integreren in het Access2Markets-portaal en het centrale toegangspunt, zodat het voor marktdeelnemers gemakkelijker wordt inzicht te krijgen in de verschillende tarieven, oorsprongsregels en voorschriften; verzoekt de Commissie prioriteit te geven aan kmo-vriendelijke AI-instrumenten en ervoor te zorgen dat oplossingen voor digitale naleving eenvoudig, betaalbaar en toegankelijk blijven;

2. merkt op dat AI dankzij een betere planning en coördinatie vertragingen en kosten in de toeleveringsketens van de EU kan helpen verminderen; verzoekt de Commissie om papierloze handel als norm uit te roepen en de uitwisseling van betrouwbare informatie tussen marktdeelnemers en overheden te stimuleren; dringt aan op investeringen in op AI gebaseerde logistiek waarmee knelpunten in havens en corridors worden verholpen, en op steun voor groenere logistiek door middel van slimmere routebepaling en slimmer onderhoud; verzoekt de Commissie stimulansen te bieden voor opensource-AI-oplossingen die bijdragen tot meer concurrentie en de afhankelijkheid van aanbieders van buiten de EU verminderen; benadrukt dat digitalisering en op AI gebaseerde logistiek moeten leiden tot hogere productiviteit, meer efficiëntie en een beter beheer van de toeleveringsketen, lagere handelskosten en minder administratieve lasten;

3. wijst op de potentiële rol die AI, gezien de overcapaciteit op de markt en de beperkingen van door de mens uitgevoerde inspecties, kan spelen bij het verbeteren van douanecontroles, tegen de achtergrond van de uitdagingen als gevolg van de toevloed van goederen, met name kleine pakketten uit China; verzoekt de Commissie markttoezicht- en douaneautoriteiten te voorzien van middelen en vaardigheden, onder meer via de versterkte samenwerking tussen de lidstaten in het kader van de EU-douanedatahub, om te waarborgen dat met behulp van AI de handhavingscapaciteit en de gegevensuitwisseling tussen overheden worden verbeterd; verzoekt de Commissie het potentieel van AI te onderzoeken om te waarborgen dat ingevoerde goederen in overeenstemming zijn met het EU-recht, om de traceerbaarheid in realtime en de douanecontrole van ingevoerde producten en het markttoezicht te verbeteren, en om veilige en specifieke AI-

instrumenten in te zetten voor de systematische analyse van gegevens over kleine pakketten of voor het waarborgen van de traceerbaarheid van producten in de gehele toeleveringsketen, teneinde namaakgoederen, douanefraude, oneerlijke handelspraktijken en omzeiling van door de EU opgelegde sancties te bestrijden; benadrukt dat dergelijke AI-systemen kritieke infrastructuur zouden vormen en derhalve onafhankelijk en soeverein moeten blijven; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat deze instrumenten strikt in overeenstemming zijn met de desbetreffende EU-wetgeving;

4. merkt op dat AI een nuttig instrument kan zijn voor bedrijven, douane- en markttoezichtautoriteiten om de bescherming van de mensenrechten te waarborgen door een doeltreffende uitvoering en naleving van EU-regels te bevorderen, waaronder de richtlijn inzake passende zorgvuldigheid in het bedrijfsleven op het gebied van duurzaamheid[10], de ontbossingsverordening[11] of de EU-verordening inzake dwangarbeid[12], en om de bescherming van de consument te waarborgen door een doeltreffende uitvoering en naleving van EU-regels te bevorderen, waaronder de verordening inzake registratie en beoordeling van en autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (Reach-verordening), de voorschriften met betrekking tot CE-markering en de verordening inzake algemene productveiligheid[13];

---

10 Richtlijn (EU) 2024/1760 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 inzake passende zorgvuldigheid in het bedrijfsleven op het gebied van duurzaamheid en tot wijziging van Richtlijn (EU) 2019/1937 en Verordening (EU) 2023/2859 (PB L, 2024/1760, 5.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj).

11 Verordening (EU) 2023/1115 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2023 betreffende het op de markt van de Unie aanbieden en de uitvoer uit de Unie van bepaalde grondstoffen en producten die met ontbossing en bosdegradatie verband houden, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 995/2010 (PB L 150 van 9.6.2023, blz. 206, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1115/oj).

12 Verordening (EU) 2024/3015 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2024 inzake een verbod op met dwangarbeid vervaardigde producten op de markt van de Unie en tot wijziging van Richtlijn (EU) 2019/1937 (PB L, 2024/3015, 12.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3015/oj).

13 Verordening (EU) 2023/988 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 inzake algemene productveiligheid, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1025/2012 van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn (EU) 2020/1828 van het Europees Parlement en de Raad, en tot intrekking van Richtlijn 2001/95/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 87/357/EEG van de Raad (PB L 135 van 23.5.2023, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/988/oj).

AI en structurele veranderingen in de handel in goederen en diensten, en handel en duurzame ontwikkeling

5. erkent dat het concurrentievermogen van Europa op het gebied van de handel in goederen in toenemende mate zal afhangen van de door AI mogelijk gemaakte verbeteringen in productiviteit en kwaliteit binnen strategische industriële waardeketens, waaronder productie-, automobiel-, geneesmiddelen- en energietechnologieën; verzoekt de Commissie deze belangen stelselmatig te laten meewegen in handelsbesprekingen en daarbij te zorgen voor daadwerkelijke markttoegang, strikte regels inzake niet-tarifaire belemmeringen en afdwingbare bepalingen die door het voorkomen van oneerlijke concurrentie en technologiegerelateerde verstoringen een gelijk speelveld waarborgen, met volledige inachtneming van het recht van de EU om regelgeving vast te stellen;

6. erkent dat AI de handel in digitaal geleverde diensten verandert doordat expertise wordt gecommercialiseerd, waardoor extra inspanningen nodig zijn om het comparatieve voordeel waarover Europa van oudsher beschikt op het gebied van hoogwaardige professionele, technische en zakelijke diensten te behouden; benadrukt dat er, om het hoofd te bieden aan de toegenomen wereldwijde concurrentie in de handel in diensten, investeringen nodig zijn en de toegang tot financiering moet worden verbeterd, zoals ook wordt bepleit in de rapporten van Draghi en Letta; dringt er bij de Commissie op aan gebruik te maken van handels- en investeringspartnerschappen om kapitaal en talent aan te trekken en Europese bedrijven te laten groeien;

7. erkent dat AI wereldwijd voor grote veranderingen kan zorgen op het gebied van werk en de arbeidsmarkt; waarschuwt voor verdringingsrisico’s als gevolg van automatisering, op AI gebaseerde handel in diensten en toenemende vaardigheidskloven bij de beroepsbevolking van de EU; benadrukt derhalve dat er strategieën moeten worden vastgesteld om op deze veranderingen te anticiperen en de beroepsbevolking daarop voor te bereiden; merkt op dat de ontwikkeling en uitrol van AI-modellen en -systemen negatieve gevolgen hebben voor het milieu, waaronder een grotere vraag naar elektriciteit en een hoger waterverbruik; verzoekt de Commissie in het kader van de effectbeoordelingen van vrijhandelsovereenkomsten te onderzoeken welke sectoren waarschijnlijk gevolgen zullen ondervinden van AI, en na te gaan wat de gevolgen zijn van het gebruik van AI voor de rechten van werknemers en voor het milieu;

8. waarschuwt ervoor dat partners in het Globale Zuiden door de digitale kloof dreigen te worden uitgesloten van de groeimogelijkheden die AI biedt, waardoor zij nog meer afhankelijk worden van ingevoerde modellen; wijst erop dat samenwerking ter ondersteuning van het gebruik van AI-instrumenten in

ontwikkelingslanden het multilaterale handelsstelsel moet versterken en via het WTO-kader moet worden bevorderd; verzoekt de Commissie in hoofdstukken over handel en duurzame ontwikkeling en in digitalehandelsovereenkomsten de bepalingen inzake digitale inclusie op te nemen om de invoering van AI en productiviteitsstijgingen te ondersteunen, en inclusieve en betrouwbare AI te bevorderen door middel van specifieke programma's voor internationale samenwerking en initiatieven voor capaciteitsopbouw in het kader van de bestaande externe instrumenten van de EU, met inbegrip van opleidingsprogramma's en toegang tot digitale en AI-infrastructuur; verzoekt de Commissie de capaciteitsopbouw in het kader van de Global Gateway te richten op opensource- en ethische AI-ecosystemen en de lokale mogelijkheden om zo veerkrachtige, wederzijds voordelige handels- en investeringsbetrekkingen te bevorderen;

9. merkt op dat opensource-AI-oplossingen, die transparant hergebruik en onafhankelijke tests mogelijk maken, aanzienlijke voordelen bieden, waaronder lagere kosten en een betere gegevensbescherming via lokale uitrol, en bijdragen tot meer gezonde concurrentie op het gebied van AI en een verminderde afhankelijkheid van aanbieders uit niet-EU-landen, waarbij controleerbare, lokaal aangepaste AI-oplossingen worden ondersteund die samen met partners in het Globale Zuiden worden ontwikkeld; wijst erop dat de integratie van een dergelijke samenwerking in het handelsbeleid en de digitale partnerschappen van de EU het mogelijk zou maken om de partnerschappen te diversifiëren, de afhankelijkheid van een klein aantal gesloten ecosystemen te verminderen en de geopolitieke banden op lange termijn te versterken; verzoekt de Commissie stimulansen te bieden voor opensource-AI-oplossingen die de afhankelijkheid van aanbieders uit niet-EU-landen helpen verminderen; benadrukt dat opensourcesamenwerking ook projecten moet omvatten die betrekking hebben op AI ten behoeve van het algemeen belang, bijvoorbeeld ter bestrijding van klimaatverandering, ter ondersteuning van de schone transitie en ter verbetering van de gezondheidszorg en de voedselzekerheid;

Governance van de digitale handel, samenwerking op regelgevingsgebied en multilaterale regels

10. wijst op de strategische rol van digitale partnerschappen en handels- en technologieraden met gelijkgestemde partners die democratische waarden, hoge normen op het gebied van governance en een streven naar open en op regels gebaseerde handel delen, bij het uitdragen van de op waarden gebaseerde, mensgerichte en risicogebaseerde aanpak van AI van de EU; roept ertoe op dat het Parlement meer wordt betrokken bij handels- en technologieraden; verzoekt de Commissie uitvoering te geven aan de internationale digitale strategie via gecoördineerde standpunten in de G7, de G20, de

Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en de Verenigde Naties en via gestructureerde samenwerking tussen regelgevende instanties om wereldwijde convergentie op het gebied van hoge normen voor de veiligheid van AI en de bescherming van de grondrechten te bevorderen;

11. benadrukt hoe belangrijk het is om, met name in multilaterale fora, het op de mens gerichte AI-model van de EU als internationale norm te verdedigen en te bevorderen, evenals de verordening artificiële intelligentie als benchmark die kan helpen om transparantie- en veiligheidsnormen op elkaar af te stemmen en tegelijkertijd de handel open en voorspelbaar te houden; verzoekt de Commissie de samenwerking op het gebied van AI-normen, technologische innovatie en veilige toeleveringsketens met betrouwbare partners en gelijkgestemde landen te versterken, onder meer via bilaterale partnerschappen en multilaterale fora, waarbij prioriteit wordt gegeven aan partners die democratische waarden en de op regels gebaseerde internationale orde hoog in het vaandel dragen; merkt op dat geavanceerde AI-systemen grensoverschrijdende uitdagingen met zich meebrengen, en verzoekt de Commissie te werken aan een mondiaal minimumniveau van bescherming tegen de ernstigste risico’s als basis voor interoperabele en betrouwbare governance, met name via internationale initiatieven zoals het mondiale partnerschap inzake AI, de AI-beginselen van de OESO en het ethisch kader voor AI van Unesco;

12. benadrukt dat er, naast een wereldwijd minimumniveau van bescherming, een coalitie nodig is van gelijkgestemde partners die de mensgerichte aanpak van de EU delen, om sneller vooruitgang te boeken bij de toepassing van hoge normen op het gebied van AI-veiligheid, transparantie, verantwoordingsplicht en grondrechten, met name via een gestructureerde regelgevingsdialoog om geschillen te beslechten, beste praktijken uit te wisselen en toezeggingen af te stemmen op technologische ontwikkelingen; verzoekt de Commissie om de convergentie van regelgeving over hoge normen op het gebied van veiligheid en grondrechten te koppelen aan concrete capaciteitsopbouw, waaronder gezamenlijke investeringen in veilige en betaalbare reken- en testcapaciteiten, partnerschappen op het gebied van talent en vaardigheden om strategische afhankelijkheid te verminderen en geloofwaardige uitvoeringsmodellen tot stand te brengen die partnerlanden kunnen volgen, waardoor betrouwbare AI wordt versterkt als basis voor open en veerkrachtige digitale handel;

13. benadrukt dat legale en veilige gegevensstromen cruciaal zijn voor op AI gebaseerde handel; wijst er nogmaals op dat de EU-overeenkomsten inzake digitale handel in overeenstemming moeten zijn met de horizontale bepalingen van de Commissie betreffende grensoverschrijdende gegevensstromen en de bescherming van persoonsgegevens en privacy in de titel over digitale handel van

handelsovereenkomsten van de EU, die de Unie in staat stellen maatregelen ter vergemakkelijking van grensoverschrijdende gegevensstromen in handelsovereenkomsten op te nemen en tegelijkertijd de grondrechten van het individu op gegevensbescherming en privacy te waarborgen, en benadrukt dat deze specifieke bepalingen moeten bevatten inzake samenwerking op regelgevingsgebied met betrekking tot AI, teneinde het wederzijds begrip van de regelgevingsbenaderingen te bevorderen; verzoekt de Commissie dergelijke bepalingen op te nemen in alle toekomstige hoofdstukken en overeenkomsten inzake digitale handel; bevestigt nogmaals dat waarborgen die voldoen aan de AVG of gelijkwaardige normen de minimumvereisten zijn voor de doorgifte van persoonsgegevens in de EU; dringt erop aan dat in overeenkomsten inzake digitale handel de regelgevingsautonomie wordt gewaarborgd en dat de technische toegang behouden blijft die regelgevende instanties nodig hebben om de AI-verordening te handhaven en transparantie, controleerbaarheid, eerlijkheid, veiligheid en verantwoordingsplicht van AI-systemen te waarborgen, en er tegelijkertijd voor te zorgen dat het maatschappelijk middenveld en onafhankelijke onderzoekers toegang hebben tot de broncodes en algoritmen van de systemen;

14. wijst er nogmaals op dat de EU zich inzet voor een op regels gebaseerd multilateraal handelsstelsel; benadrukt dat de WTO op zinvolle wijze moet bijdragen aan de ontwikkeling van een robuust, veilig, inclusief en betrouwbaar AI-governancekader voor handel, onder meer door middel van de oprichting van een speciale WTO-werkgroep voor artificiële intelligentie, om de dialoog, de uitwisseling van kennis en de samenwerking tussen de leden op het gebied van AI-regelgeving en -beleid te vergemakkelijken; benadrukt dat evenwichtige regels inzake elektronische handel essentieel zijn om op AI gebaseerde handel mogelijk te maken; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat elke WTO-tekst over elektronische handel beleidsruimte biedt voor democratische governance op het gebied van AI, met inbegrip van afdwingbare waarborgen voor werknemers en consumenten; verzoekt de Commissie vaart te zetten achter de besprekingen over AI en handel binnen het kader van de WTO en wereldwijd samenwerking te bevorderen die betrouwbare gegevensstromen en digitale handel vergemakkelijkt, evenals de toegang tot op AI gebaseerde diensten en instrumenten, met name in ontwikkelingslanden;

15. waarschuwt ervoor dat een gebrek aan geharmoniseerde controlemechanismen voor de naleving op het gebied van AI tot marktfragmentatie en oplopende handelskosten kan leiden; wijst op het belang van internationale samenwerking om versnippering van de regelgeving te voorkomen; verzoekt de Commissie gebruik te maken van de internationale normen en de technische handelsbelemmeringen (TBT) en transparantieregels van de WTO om te voorkomen dat verschillen in regelgeving uitgroeien tot een

ongerechtvaardigde handelsbelemmering, en tegelijkertijd het governancekader voor AI van de EU in stand te houden en te benutten om betrouwbare digitale handel te stimuleren en een gelijk speelveld op mondiaal niveau voor betrouwbare AI te bevorderen;

Economische veiligheid en strategische afhankelijkheden in de AI-waardeketen

16. wijst erop dat veilige toegang tot geavanceerde halfgeleiders en betaalbare rekenkracht van essentieel belang is voor de technologische soevereiniteit en het concurrentievermogen van de EU; merkt op dat de chipsverordening en de agenda voor AI-fabrieken mogelijk ontoereikend zijn vanwege de versnipperde uitvoering en de beperkte reikwijdte; verzoekt de Commissie vaart te zetten achter de uitvoering van die verordening en die agenda, haar grondstoffendiplomatie voort te zetten en gebruik te maken van handelsovereenkomsten, kader- en partnerschapsovereenkomsten met betrouwbare partners om toeleveringsketens te diversifiëren en strategische afhankelijkheden te verminderen; erkent in dit verband de cruciale rol van geavanceerde ecosystemen voor de productie van chips in gelijkgestemde partnereconomieën bij het ondersteunen van de mondiale AI-rekencapaciteit, en moedigt aan nauwer samen te werken met dergelijke partners wat betreft de veerkracht van de toeleveringsketen voor halfgeleiders; benadrukt bovendien dat de Europese productie van geavanceerde halfgeleiders dringend moet worden versterkt, met name door Europese initiatieven, zoals de voorgestelde herziening van de chipsverordening (chipsverordening 2.0), te ondersteunen; verzoekt de Commissie te zorgen voor een duidelijkere strategie om de EU tot een belangrijke speler in het AI-ecosysteem te maken, en krachtige bepalingen in handelsovereenkomsten op te nemen om eerlijke toegang tot kritieke technologieën en grondstoffen te waarborgen;

17. beschouwt strategische partnerschappen op het gebied van de veerkracht van de toeleveringsketen voor kritieke mineralen als potentieel belangrijke instrumenten om de coördinatie met bondgenoten te versterken wat betreft de toegang tot voor AI kritieke input, waaronder zeldzame aardmetalen en geavanceerde halfgeleidermaterialen; dringt erop aan dat de betrokkenheid van de EU afhankelijk wordt gesteld van samenhang met de benchmarks van de verordening kritieke grondstoffen en de doelstellingen van de Unie inzake open strategische autonomie, waarbij niet de afhankelijkheden worden verschoven, maar de kwetsbaarheden worden verminderd; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat alle plurilaterale handelsinstrumenten die uit dergelijke partnerschappen voortvloeien, met inbegrip van minimumprijzen of afnamemechanismen, verenigbaar zijn met de WTO-verbintenissen en de industriële belangen van de EU dienen; dringt aan op een versterkte dialoog en samenwerking tussen betrouwbare partners om de internationale handelsstromen veilig te stellen en de

integriteit en veerkracht van AI-gerelateerde industriële ecosystemen te versterken;

18. waarschuwt ervoor dat de concentratie van cloudinfrastructuur in niet-EU-landen de EU blootstelt aan kwetsbaarheden die voortvloeien uit externe rechtsgebieden; verzoekt de Commissie om via de voorgestelde wetgevingshandeling inzake cloud- en AI-ontwikkeling en de verordening industriële versnelling (COM(2026)0100) graduele soevereiniteitskaders in te voeren waarin bij overheidsopdrachten voorrang wordt gegeven aan in de EU gevestigde aanbieders van kritieke diensten, en tegelijkertijd te zorgen voor open strategische autonomie door niet-discriminerende toegang te blijven verlenen aan gelijkgestemde aanbieders die voldoen aan de certificerings- en interoperabiliteitsvereisten van de EU;

19. verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat met haar doctrine van economische veiligheid de screening van buitenlandse directe investeringen, met bijzondere aandacht voor digitale strategische sectoren, zoals AI-platforms, clouddiensten en datacentra, alsook uitvoercontroles, het antidwanginstrument en handelsbescherming in goede banen worden geleid binnen een samenhangend systeem waarmee wordt voorkomen dat afhankelijkheid van AI als wapen wordt gebruikt; wijst erop dat er vanwege uitvoerbeperkingen voor kritieke grondstoffen en de toenemende geopolitieke instabiliteit een betere coördinatie en handhaving nodig zijn om het Europese AI-ecosysteem te beschermen; verzoekt de Commissie een gerichte herziening van de verordening tweeërlei gebruik voor te stellen, teneinde geavanceerde artificiële intelligentie uitgebreider aan te pakken, gezien het mogelijke gebruik ervan door derde landen in toepassingen op het gebied van veiligheid, surveillance en defensie;

20. uit zijn bezorgdheid over de herhaalde uitvoerbeperkingen die China oplegt voor zeldzame aardmetalen, die aanzienlijke verstoringen veroorzaken in de toeleveringsketens die van vitaal belang zijn voor halfgeleiderbedrijven en de bredere AI-waardeketen; is van mening dat het optreden van China ongerechtvaardigd is en roept de Commissie ertoe op de situatie nauwlettend te volgen en op passende wijze te reageren om ervoor te zorgen dat de wereldeconomie en de veerkracht van de internationale handel niet worden aangetast;

21. benadrukt dat de EU vaart moet zetten achter de uitvoering van de verordening kritieke grondstoffen en de toeleveringsketens moet diversifiëren om de economische veerkracht te vergroten; benadrukt dat met spoed moet worden gezorgd voor investeringen in de strategische projecten die in het kader van de verordening kritieke grondstoffen zijn goedgekeurd en in andere projecten die de winning, raffinage, verwerking en recycling stimuleren en die ertoe bijdragen dat de EU minder afhankelijk wordt van China;

°

° °

22. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsook aan de regeringen en parlementen van de lidstaten.